

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

Líska

Připravili jsme pro Vás rozesílku 20/2017. V prvních listopadových dnech proběhla **XVII. Krajská konference o EVVO**, kde byly zveřejněny nominace a předány **CENY za přínos k rozvoji EVVO za rok 2017**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo> Před námi je dokončení letošních projektů a programů, poslední listopadový víkend proběhne na Hájence v Semetíně 3. modul specializačního studia pro školní koordinátory EVVO. V neděli 26. listopadu rozsvítíme první svíčku na adventním věnci. Sobota 25. listopadu je dnem bez nákupů, můžete se inspirovat například na www.ekovanoce.cz

Jsm rádi, že prostřednictvím lískové rozesílky vám můžeme již 13. rokem zprostředkovávat pozvání na rozmanité akce, informovat vás o grantových výzvách, nových publikacích, pomůckách či zajímavých projektech a dění v organizacích.

■ Akce do DIÁŘE:

- **Minifestival Ekologické zemědělství v obrazech, slovech a chutích**, Zlín, 25.11.2017, www.iskopanice.cz
- **Valašský mikulášský jarmek**, 2.12.2017

■ Lískové osvětové kampaně, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> :

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve ZK, celoročně,

garant: VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M.,

spolupráce Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, Starý Hrozenkov

Klíčová akce: soutěž Poctivě vyrobené, dny otevřených dveří u výrobců

■ Podrobný přehled akcí v regionu i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz

■ Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.

■ Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

■ Metodické listy pro učitele a listy skřítky Lískáčka pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY a LÍSKY, z.s., archív ML najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicke-listy-1>, stejně jako další LÍSKOU vydané metodické materiály a publikace.

Pranostiky:

22.11. - Svatá Cecilie sněhem pole kryje.

23. 11. - Svatý Kliment zimu oblubuje, svatý Petr (22.2.) ji ucezuje.

25. 11. - Sníh na svatou Kateřinu věští vysoké obilí.

25.11. - Chodí-li svatá Kateřina po ledě, chodí svatý Štěpán po blátě.

25. 11. - Na svatou Kateřinu schováme se pod peřinu.

30.11. - Když na svatého Ondřeje sněží, sníh dlouho poleží.

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 20/2017 - celý text v PDF, <http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>
- 2- Přehled nominací a ocenění CENA EVVO 2017
- 3 – Tisková zpráva z Krajské konference o EVVO a udělování CENY EVVO
- 4 – Tisková zpráva Vsetín proti chudobě

KLUB LÍSKY

Klub má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace. Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhaovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

<http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtsni.cz. O pomoci v ČR se dozvíte také na stránkách www.lepsiskolaprovsechny.cz

Aktuality a novinky

❖ CENA EVVO 2017

Sedmnáctý ročník Krajské konference o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji hostila v úterý 7. listopadu Fakulta technologická Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Tématem letošního ročníku bylo: Objevujeme a pozorujeme přírodu. Během konference byly předány také výroční Ceny za přínos rozvoji EVVO v regionu.

Osobností EVVO se stala Monika Havlásková, ředitelka Střediska volného času Klubko ze Starého Města.

„Monika Havlásková patří k nepřehlédnutelným osobnostem environmentálního vzdělávání ve Zlínském kraji, zakladatelům mezioborového setkávání i LÍSKY. Začínala v Centru ekologické výchovy ŽABKA, od listopadu 2011 je ředitelkou Klubka. Nástupem na manažerskou pozici se celá organizace výrazně profiluje v oblasti EVVO, je nositelem celé řady projektů s regionálním dopadem, například Zdravá a bezpečná škola. Působí i jako lektorka výukových programů pro děti a vzdělávacích programů pro pedagogy,“ vyzdvihla její záslužnou činnost předsedkyně LÍSKY Iva Koutná.

Cena je vyhlašována od roku 2001. V roce 2017 byla udělena v deseti kategoriích. Za letošní rok bylo nominováno 23 osobností, škol a školských zařízení, organizací a projektů. Cenu získalo 12 z nich, ve dvou kategoriích bylo uděleno po dvou cenách. Další dvě nominace získaly speciální ocenění.

Součástí konference byl společný blok k tématu, v němž zazněly zajímavé poznatky z environmentální výchovy a vzdělávání a příklady dobré praxe. Ve druhém bloku byly předány Ceny EVVO. Třetí a čtvrtý blok byl určen pro 6 workshopů s lektory z celé České republiky. Více než stovka účastníků se seznámila i s nejrůznějšími vzdělávacími programy, publikacemi a pomůckami, prohlédla si nabídku škol a organizací, výrobky regionálních producentů. Konference nabídla i mezioborová setkání, organizace, školy i zástupci veřejné správy si vzájemně předali zkušenosti a příklady z praxe. Lidé si navíc mohli v dílnách vyzkoušet řadu programů tzv. na vlastní kůži. „V odpoledním bloku byly například představeny zajímavé výukové programy pro děti i školáky, projekty TEREZY, LIPKY a ARPOKU, dotkli jsme se také tématu, jak využívat nejmodernější technologie a aplikace v EVVO nebo jsme prožili den čokolády,“ představila Iva Koutná.

Ceny EVVO – výsledky:

- Osobnost EVVO Zlínského kraje 2017 – Monika Havlásková, SVČ Klubko Staré Město
- Ředitel školy/manažer nevládní organizace – Hynek Hromada, ředitel ZŠ Vsetín, Rokytnice
- Koordinátor EVVO, pedagog, lektor – Jan Husák, Muzeum regionu Valašsko
- Pracovník/dobrovolník neziskové organizace – Jitka a Mirek Dvorští, Ochránci přírody Val. Meziříčí, *ocenění p. Chumchal, ČSOP Choryňská stráž*
- Veřejná správa – Magda Pospíšilová, Magistrát města Zlína a Milan Daňa, starosta obce Liptál
- Žák ZŠ nebo SŠ – Pavel Jeřábek a Kateřina Bachůrková, SPŠ Otrokovice
- Podnikatelský sektor – Ludmila Rumánková Mužikovská, Agrofyto Lidečko
- Škola/školské zařízení/nevládní nezisková organizace – ZŠ a MŠ Kašava, *ocenění DDM Šikula Uherské Hradiště*
- Projekt/aktivita/program v oblasti EVVO – Semínkovna Vsetín
- Objev roku v EVVO ve Zlínském kraji – Vladan Krmášek, hrad Lukov

Všechny výstupy z konference jsou k dispozici na <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

Cena je udělována od roku 2001. Získat ji mohou lidé i organizace působící v oblasti EVVO - ředitelé školy či školského zařízení, manažeři neziskových organizací, školní koordinátoři EVVO, pedagogové a lektori, žáci a studenti, komunální politici či pracovníci veřejné správy, podnikatelé, školy a školská zařízení, neziskové organizace, aktivity a projekty. Desítku kategorií doplňuje objev roku.

Nejdůležitějšími kritérii při rozhodování o udělení ceny je významný a prokazatelný dopad na dění v místě či regionu, viditelný rozvoj organizace, projektů a programů, jedinečnost a inspirativnost.

Více o Ceně EVVO na <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>

❖ Soutěž o titul regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji

LÍSKA vyhlásila 4. ročník SOUTĚŽE O TITUL REGIONÁLNÍ VÝROBCE podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji. Cílem soutěže je podpořit a zviditelnit místní výrobce a zvýšit povědomí veřejnosti o místních produktech. Podpořit místní ekonomiku vedoucí především k zachování tradic a tradiční výroby, řemesel a ruční práce, rozvoji ekologického zemědělství, využívání místních surovin a uplatňování postupů šetrných k životnímu prostředí. Soutěž byla ukončena 25. října 2017, výsledky budou zveřejněny do konce roku 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/souteze-a-kvizy>

❖ Vsetínské základky bojují za férové banány

Vsetín proti chudobě, Vsetínské školy za lepší svět, 10.11.2017.

Letošním tématem je Příběh banánu www.pribehbananu.cz

Žáci ze vsetínských základních škol se v pátek 10. listopadu již popáté aktivně zapojili do celostátní kampaně Česko proti chudobě, a to prostřednictvím místní kampaně **Vsetín proti chudobě – Vsetínské školy za lepší svět. Rozhodli se tak reagovat na globální a rozvojové problémy současného světa. Hlavním tématem letošního setkání byly férové banány.**

Tato již tradiční osvětová akce znovu proběhla v rámci realizace místní Agendy 21 a projektu Zdravé město. Pořadatelem bylo město Vsetín, LÍSKA, z. s., a základní školy Rokytnice a Sychrov. I v letošním roce se podařilo získat generálního partnera, kterým byla společnost Austin Detonator, s.r.o. Akci podpořila také Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska o. p. s. a společnost Na zemi. Kampaň proběhla pod záštitou Simony Hlaváčové, místostarostky města Vsetína.

Do letošního ročníku se zapojilo 5 vsetínských základních škol, které vyslaly pětičlenné skupiny žáků. Po úvodních hrách sloužících ke vzájemnému seznámení přišlo na řadu představení kampaně Česko proti chudobě s následným zaměřením se na letošní hlavní téma, kterým byly férové banány. Žáci dostali za úkol vytvořit návrh kampaně, kterou následně budou za spolupráce svých spolužáků šířit mezi vybrané cílové skupiny. Vzniklo zde spoustu zajímavých nápadů, ať už se jedná o oslovování veřejnosti, propagaci tématu přes sociální sítě, letákové kampaně, či vysvětlování problematiky skrz zakoupené či doma připravené fairtradové produkty.

Všechny žákovské týmy se svého úkolu zhostily na výbornou. Diskuse byla velmi rozmanitá. „*Díky dnešnímu setkání jsme se dozvěděli spoustu nových informací o fair trade, které teď můžeme využít při realizaci svých kampaní,*“ shodli se všichni žáci. Úkolem prezentujících týmů nyní bude s pomocí finanční částky od generálního partnera realizovat svou kampaň a ovlivnit tak myšlení a snad i chování lidí ve svém okolí. K zakončení celé kampaně pak dojde v sobotu 12. května na Férové snídani ve Vsetíně.

Ing. Marek Mikuš, Koordinátor pro MA 21, město Vsetín, www.mestovsetin.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe-2017>

❖ Udělejme si fairtradové Vánoce

Pokud přemýšlíte o dárcích pro své blízké pod stromeček, nebo firemní partnery, zaměstnance: co jim nadělit balíček s kávou, čajem, čokoládou a jinými fairtradovými dobrotami?

V LÍSCĚ Vám je rádi připravíme a nabalíme.

Napište si na infoevvo@seznam.cz

heslo: Fairtradové Vánoce

❖ Mapování EVVO ve Zlínském kraji

Z pověření odboru Životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje zajistila LÍSKA na přelomu října a listopadu na MŠ, ZŠ, SŠ, střediscích volného času i v neziskových organizacích rozsáhlý průzkum „Mapování EVVO 2017“, které pomůže vytvořit obraz stavu EVVO ve Zlínském kraji.

Data budou zpracována do podoby zprávy a v roce 2018 budou vydána i v podobě publikace (první vyšla v roce 2007, druhá v roce 2011), <http://www.liska-evvo.cz/doc/dokumenty-a-publikace>

❖ Učíme se venku

Podpořte s námi kampaň www.ucimesevenku.cz jako otevřený společný projekt a kampaň více organizací. LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě. *Poznejte 7 dobrých důvodů, PROČ se učit s dětmi venku. - Inspirujte se, CO a JAK lze učit venku v různých předmětech. - Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.*

Přidejte se! Zapojte se mezi [spolupracující organizace](#). Šiřte stránky mezi učitele, přátele a kolegy. Pošlete nám vaše semináře k tématu do kalendáře akcí. Sdílejte aktivity, které se vám při učení dětí venku osvědčily. Zkrátka pomozte nám, aby se každé dítě učilo a hrálo si v podnětném prostředí venku.

www.terezanet.cz

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Výzva na přírodní zahrady, hřiště a jiné zázemí** https://www.mzp.cz/cz/news_170905_EVVO_vyzva
- **Matchingový fond**, který připravila **Nadace Partnerství** ve spolupráci s **Fórem dárců**. Fond nabídne zapojeným organizacím možnost získat **dvojnásobek** toho, co prostřednictvím svých fundraisingových nástrojů získají. **Kompletní znění a podmínky** výzvy najdete na www.nadacepartnerstvi.cz/matchingovy-fond
Projekt je možné přihlašovat prostřednictvím webu www.grantys.cz
Kontakt: frantisek.bruckner@nap.cz, tel. 515 903 115, mobil 775 216 327

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Seminář „Poznej a chraň naši přírodu“** Českého svazu ochránců přírody, Valašské ekocentrum ve Valašském Meziříčí, sobota 25. listopadu, druhý (obsahově stejný) tamtéž v sobotu 20. ledna 2018. *Plakát v příloze.*
Přihlásit se můžete na termín, který Vám více vyhovuje.
Seminář je bezplatný a je určen všem, kteří mají rádi přírodu a zájem se jakkoliv zapojit do její ochrany, i kdyby to mělo být jen na své vlastní zahradě. Účastníci dostanou certifikát o absolvování semináře.
Kontakt: Mirek Dvorský, ČSOP Valašské Meziříčí
Šafaříkova 555, 75701 Valašské Meziříčí
mirek.dvorský@ochrancí.cz, tel.: 571 621 602, 728 585 009
www.ochrancí.cz <https://www.facebook.com/ochrancí/>
- **Minifestival Ekologické zemědělství v obrazech, slovech a chutích**, Zlín, 25.11.2017, www.iskopanice.cz
- **Valašský mikulášský jarmek**, sobota 2.12.2017, Valašské Klobouky
- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- Aktuální podrobný přehled akcí na <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

- Akreditované vzdělávací programy LÍSKY:

Workshop Projektové dovednosti	16.1.2018	Vsetín
Setkání koordinátorů EVVO (abs. 2012, 2017)	2018	
Exkurze – toulavý autobus po školních přírodních zahradách	Květen 2018	region
Workshop Živá knihovna	8.3.2018	ZŠ Vsetín, Rokytnice
Workshop Práce s přírodními materiály a řemesla (proutí, sláma, textil, ovčí vlna apod.)	2018	
Náměty na aktivity a praktické činnosti v EVVO	2018	
Významné dny a aktuální témata o životním prostředí	2018	

- V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje. Jak připravit a zpracovat projektovou žádost.

- ZAJISTÍME KONZULTACE K TÉMATŮM:

strategické plánování,
 komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
 příprava a zpracování projektu na získání finančních zdrojů,
 realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny,
 přírodní zahrada – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro
 rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů,
 zelené úřadování.

Jsmo připraveni poskytnout Vám podrobné informace, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby Lísky a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy LÍSKY. Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- **KNIHOVNA LÍSKY:** LÍSKA nabízí odborné i široké veřejnosti možnost zapůjčení odborné literatury z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky pro učitele i studenty učitelství, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.

Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře Lísky, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **Nabídka exkurzí LÍSKY na farmy a k regionálním výrobcům**

Pro žáky I. i II. stupně ZŠ zajistíme exkurze na farmy a k výrobcům v regionu. Doprava autobusem, komentovaná exkurze i výukový program Odkud se bere jídlo.

Exkurze může předcházet nebo následně doplňovat aktivity Školního farmářského dne.

Vydejte se s námi na cestu za původem jídla, které máme na talíři, na venkovskou farmu a ke zpracovateli produktů, například do mlýna či do mlékárny.

Poskytneme vám tematický metodický balíček pro učitele, pracovní listy pro žáky, zajistíme dopravu i program.

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze. Objednávky a informace na infoevvo@seznam.cz
- **Uspořádejte svůj Školní farmářský den**

Jedinečný projektový den pro celou školu týkající se tematických okruhů místní udržitelná ekonomika, zdravé jídlo, zdravý životní styl, příběhy jídla, environmentální postoje a hodnoty a vztah k místu.

Poskytneme vám ověřenou metodiku, domluvíme účast regionálních výrobců a farmářů, zajistíme vybrané aktivity a Férovou kavárnu.

Kontakt a další informace získáte na infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz/doc/skoly
- **Výukové programy pro MŠ i ZŠ nabízí Envicentrum Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu**
- **Nabídka programů pro školy v zámku Lešná u Valašského Meziříčí, <http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>**

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Tip na **víkendový výlet nedaleko Velehradu**: osmimetrový prosklený podvodní tunel, který vás provede světem pod hladinou rybníka, <http://www.zivavodamodra.cz/>
- Využijte nabídku **Muzea v přírodě Rochus**, <http://www.parkrochus.cz/doc/12/>, výukové programy a exkurze na <http://www.parkrochus.cz/doc/294/>.
- Naplánujte si návštěvu **14I15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně** najdete na www.muzeum-zlin.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea regionu Valašsko** najdete na www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

Součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Více na www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy, www.svetovaskola.cz

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na www.globalnirozvojovevzdelavani.cz

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě na webu a Facebooku, www.skutecnezdravaskola.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

- **Fair trade v práci:** minikampaň [Fairtrade Česko a Slovensko](#), sdílejte tento odkaz, pokud i vy pijete v kanceláři, na pracovních cestách nebo v homeoffice fairtradovou kávu či čaj. [#FairtradeVpraci](#)
My v LÍSCĚ jinou než fairtradovou nepijeme a nepodáváme a rádi budeme zásobovat i vaše hrnečky. Stačí se ozvat na adrese infoevvo@seznam.cz Poradíme i dovezeme.
- **Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.** Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty> **Otevřeno máme v pondělí a ve čtvrtek, 8.30 - 14.30 hodin,** <http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky>, infoevvo@seznam.cz
- V loňském roce proběhla nová soutěž **Fairtradový počín roku** (www.fairtradovamesta.cz/pocin). **Vloni vyhrála** Fairtradová svačinka v Nemocnici TGM Hodonín a Fairtradová večere na Masarykově základní škole Litoměřice, cenu veřejnosti vyhrálo Gymnázium Mimoň. Do konce ledna 2018 můžete posílat na e-mail své nominace za letošní rok. Je to skvělá cesta k šíření příkladů dobré praxe. Koukněte na loňské nominace na www.fairtradoxskoly.cz/pocin-roku-2016.

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky.** Najděte si svého lokálního výrobce - přehled regionálních výrobků a výrobců ze Zlínského kraje, www.vyrobkyzkraje.cz

Recepty z naší kuchyně

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

Česnekové housky

Suroviny:

- ✓ 1 šálek vody
- ✓ 3 lžíce slunečnicového oleje
- ✓ 10 g droždí
- ✓ 3 stroužky česneku
- ✓ 1 lžíce cukru
- ✓ špetka soli
- ✓ 3 šálky mouky (hladká)

Postup:

Smícháme si olej, cukr, sůl, droždí a mouku v středně velké misce.

Uhněteme si elastické těsto a postupně do něj přidáváme i vodu. Celé těsto mícháme vařečkou a následně ještě rukama.

Z těsta si vytvoříme koule o velikosti jablka.

Koule vyskládáme na plech vyložený papírem na pečení. Koule přikryjeme utěrkou a necháme odležet 5 minut.

Teď už jen pečeme v troubě na 180 stupňů dozlatova.

Vyjmeme housky z trouby a potřeme česnekem. Můžeme je i posypat oblíbenými bylinkami.

Perníčky (měkké po upečení)

Suroviny - těsto:

400 g	hladké mouky
140 g	cukru moučka
100 g	másla
2 ks	vejce
1 ks	vejce na mašlování
2 lžíce	tekutého medu
2 lžičky	Perníkového koření Vitana
1 lžička	jedlé sody
	Ingredience (zdobení):
1 sáček	Citronový cukr s citrónovou kůrou Vitana
1 sáček	Poleva s citronovou příchutí Vitana
1 sáček	Cukr skořicový Vitana
	Ingredience (glazura):
100-150 g	cukru moučka
1 ks	bílek

šťáva z 1/2 ks citronu

Postup:

Máslo, vejce a moučkový cukr utřeme do pěny, pak hmotu smícháme s ostatními surovinami v hladké těsto, které necháme odpočinout v chladu

Těsto vyválíme asi na 0,5 cm tloušťky a poté vykrájíme požadované tvary, které pokládáme na plech s pečícím papírem. Pečeme při 170 °C do zlatova, hned po vyndání ještě horké potřeme rozmíchaným vajíčkem, perníčky tak zůstanou lesklé a póry vzniklé pečením se srovnají, tudíž se bude nanášet poleva krásně rovnoměrně.

Zdobení:

Vychladlé perníčky potahujeme rozpuštěnou citronovou polevou a sypeme skořicovým nebo citronovým cukrem. Nakonec si připravíme glazuru, a to tak že bílek třeme se šťávou z citronu za stálého přisypávání moučkového cukru, dokud nezískáme hladkou bílou hmotu. Glazuru poté naplníme do papírového sáčku (kornoutku), uzavřeme, odstříháme špičku a zdobíme kontury perníčků.

www.receptyonline.cz

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady** – zahrady, které mají tělo i duši. Vše, co tvoří jeden celek je přirozené. Pro nás se úcta k celku projevuje tím, že ctíme krajinný ráz, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu. Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- Doporučujeme vaší pozornosti **časopis Školní zahrada**. Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete časopis Školní zahrada dostávat zdarma v elektronické podobě. Tištěnou verzi najdete jako přílohu časopisu Bedrník. Na webu najdete také interaktivní mapu školních zahrad, můžete tam přidat i tu vaši.
- **První Semínkovna ve Zlínském kraji prospívá v Základní škole Rokytnice ve Vsetíně**
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- **Slyšíš, jak mluví stromy? Co všechno můžeš objevit v lese**
Mají stromy svůj vlastní jazyk? Musí děti stromů chodit do školy? Proč se lesní zvířata bojí lidí? Peter Wohlleben odpovídá na otázky, které jsou neobvyklé, originální a často velmi zábavné. Jeho snadno pochopitelné a téměř vždy překvapivé odpovědi umožňují dětem vidět život v lese zcela odlišnými očima. Talentovaný vypravěč čerpá z mnoha desetiletí vlastních zkušeností lesníka a ochránáře přírody a zároveň se opírá o nejnovější vědecké poznatky. Peter Wohlleben, autor bestsellerů, přeložených do mnoha jazyků, se zasazuje o uchování našich původních lesů a žádá více pozornosti, respektu i ochrany pro ně i přírodu vůbec. [Nakladatelství KAZDA, s.r.o.](http://Nakladatelství_KAZDA_s.r.o.)
- Zkuste pro inspiraci stránky <https://www.pipasik.cz/portfolio/poznavej-ptacky-2/>

- Náměty na **Montessori pomůcky a hračky** na <http://montessorihracky.cz/cs/11-biologie>
- **Chytré hraní** je nový e-shop s naučnými hračkami a pomůckami, www.chytrehrani.com
- **Publikace z edice LÍSKY Oříšek** - objednávky na infoevvo@seznam.cz:
- Říkáanky Skřítci a skřítkušky z ovocného sadu, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč
- Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

- **Z farmy na náš stůl, aneb zdravě – hravě o původu a zpracování potravin**

LÍSKA vytvořila pro Ministerstvo zemědělství pilotní výukový program. Děti v 6 základních školách, například i v základní škole Knežpole, hrály deskovou hru na motivy WHO 5 klíčů k bezpečným potravinám a připravily si 4 druhy zdravé svačinky z regionálních potravin. Součástí metodiky pro lektory je i sada pomůcek.

<https://www.facebook.com/olaf.deutsch/videos/1514110822001853/>
- **Věda na přání**

Seznamte se s novým projektem zlínské univerzity. Věda na přání je bezplatný e-shop Fakulty technologické UTB ve Zlíně s populárně vědeckými přednáškami. Jeho účelem je obohatit a ozvláštnit středoškolskou výuku přírodovědných předmětů jako je fyzika, chemie, nebo biologie:

<https://www.zkola.cz/.../kabinet-p.../Stranky/veda-na-prani.aspx>
- **Jak na Vánoce bez odpadu**

Je moc smutné, jak se z dnešních Vánoc staly svátky nekontrolovatelného konzumu a plýtvání. Odpadkové koše přetékají všemožnými obaly, foliemi, levnými rozbitými drobnostmi z Asie a dokonce i nechtěnými dárky, starým oblečením a hračkami (však jsme od Ježíška dostali ty novější verze).

Nemusíme se na tom ale podílet. S trochou plánování a kreativity dokážeme drasticky snížit množství odpadu nejen o svátcích, ale zároveň přestaneme zatěžovat naše domovy hromadou nepotřebných věcí, svá těla zbytečnými toxiny a ulehčíme tak ve výsledku planetě.

<http://www.ekovanoce.cz/vanoce-bez-odpadu/>
- **Potraviny a jejich udržitelná spotřeba v objektu Ekoškoly**

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu/\\$FILE/OODP-letak_jidlo-20170201.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu/$FILE/OODP-letak_jidlo-20170201.pdf)
- **Příběh bot**

NaZemí spustili kampaň "Obuj se do toho". Když v obchodě s obuví zaplatíš a doma otevřeš krabici s novými botami, všechno voní očekáváním.

<http://www.pribehbot.cz/cs>
<https://www.youtube.com/watch?v=XCb9B6RxKRY>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

- **Zimní přikrmování ptactva**

Dny jsou čím dál chladnější, vzduchem poletují sněhové vločky.
 Už máte vyčištěná a umístěná ptačí krmítka?
 S krmením už neotálejte.

<https://www.youtube.com/watch?v=s0xQIClvrIU&feature=youtu.be>

■ Omyly a bludy o fair trade

V NaZemi podporujeme fair trade. Na základě osobních zkušeností i nezávislých studií jsme přesvědčeni o pozitivních dopadech fair trade na zapojené drobné pěstitele a pěstitelky v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Fair trade má jistě i své nedostatky. Bohužel však většina proklamované kritiky fair trade jsou spíš omyly a bludy. Opravdu křiví trh? Nepracují v něm děti? Je předražený a nekvalitní? Pojďme se na tyto hlavní bludy blíže podívat: www.nazemi.cz/bludy-fair-trade

■ Ochrana přírody, nejčastější dotazy: <https://www.ochranci.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/>

■ STOP palmovému oleji, <http://stoppalmovemuoleji.cz/>

Environmentální informační servis Líska:

- Pravidelná elektronická rozesílka, www.liska-evvo.cz/rozesilka
 Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky www.liska-evvo.cz
- Knihovna, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce
 Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- Osvětové a informační kampaně www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
 Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
 Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
 Sdružení Líska / Stromy a my
 Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
 Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference
 Sdružení Líska / Jak učit POLY
 Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro sítě škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
 Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.